

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามแบบพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งจะได้กล่าวถึง กลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากร 2 ประเภท คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ในปีพุทธศักราช 2536 จาก 8 อำเภอ กับ 4 กิ่งอำเภอ จำนวน 332 โรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 332 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,460 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรจำแนกตามหน้าที่และอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน
เมืองปัตตานี	29	480
โคกโพธิ์	43	421
ปะนาเระ	30	308
มายอ	30	293
ยะรัง	35	461
ยะหริ่ง	40	471
สายบุรี	33	296
หนองจิก	44	400
ไม้แก่น	12	77
ทุ่งยางแดง	12	100
กะพ้อ	12	81
แม่ลาน	12	100
รวม	332	3,460

2. ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปัตตานี ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 182 คน ครูผู้สอน จำนวน 358 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรขยมาเน และสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนและการสุ่มอย่างง่าย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย โดยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามาเน (Yamane, 1973 : 727-728) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนกำหนดเป็น .05

2.2 กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนต่าง ๆ จากนั้นจึงนำโรงเรียนมาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก

2.3 ได้กลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 182 คน และครูผู้สอน จำนวน 358 คน จากอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปัตตานี รวมจำนวนทั้งสิ้น 540 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน้าที่ และอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน
เมืองปัตตานี	16	50
โคกโพธิ์	24	41
ปะนาเระ	16	32
มายอ	16	30
ยะรัง	18	46
ยะหริ่ง	22	48
สายบุรี	18	30
หนองจิก	24	42
ไม้แก่น	7	8
ทุ่งยางแดง	7	10
กะพ้อ	7	8
แม่ลาน	7	10
รวม	182	358

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 182 คน ครูผู้สอน จำนวน 358 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งหมด 540 คน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างมาจากโรงเรียนเดียวกับที่มีผู้บริหาร
 โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามแนวคิดในการดำเนินงานนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ

- ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- ขั้นที่ 2 การวางแผน
- ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ
- ขั้นที่ 4 การประเมินผล

โดยจำแนกตามแบบพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน 2 แบบ คือ แบบพฤติกรรมประชาธิปไตยและแบบพฤติกรรมเผด็จการ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากเครื่องมือการวิจัยที่ผู้อื่นสร้างไว้แล้ว และที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ตอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) 2 รายการคือ หน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง กับหน้าที่ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนประจำชั้นและครูผู้สอนพิเศษประจำวิชา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งผู้ตอบจะต้องตอบข้อคำถามทุกข้อเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้ตอบเอง ข้อคำถามหนึ่ง ๆ เลือกตอบเพียงช่องระดับเดียว มีจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาตามโครงสร้างภายใต้ขอบข่ายกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 4 ชั้นตอนคือ

ชั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 8 ข้อ

ชั้นที่ 2 การวางแผน 12 ข้อ

ชั้นที่ 3 การปฏิบัติการณ์นิเทศ 5 ข้อ

ชั้นที่ 4 การประเมินผล 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจแบบพฤติกรรมตามความคิดเห็นหรือพฤติกรรมปฏิบัติงานของผู้ตอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้ตอบจะต้องตอบคำถามทุกข้อที่แสดงถึงพฤติกรรมตามความคิดเห็นหรือพฤติกรรมที่ผู้ตอบปฏิบัติอยู่แล้ว ข้อคำถามหนึ่ง ๆ เลือกตอบเพียงช่องระดับเดียว มีจำนวน 22 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาในแบบสำรวจออกเป็นแบบพฤติกรรมประชาธิปไตย และแบบพฤติกรรมเผด็จการตามแนวคิดของออเรน อูริส (Auren Uris, 1973 อ้างอิงโดย เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2521 : 66-68) ดังนี้

1. แบบพฤติกรรมประชาธิปไตย 11 ข้อ คือข้อ 1, 3, 4, 7, 9, 11, 12, 15, 16, 18 และข้อ 21
2. แบบพฤติกรรมแบบเผด็จการ 11 ข้อ คือข้อ 2, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 17, 19, 20 และข้อ 22

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

เพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ภายใต้ขอบข่ายกระบวนการนิเทศภายในทั้งสี่ขั้นตอน

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยที่ผู้อื่นสร้างไว้แล้วมาคัดเลือกและปรับปรุงให้สอดคล้องกับตัวแปรแล้วออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมโครงสร้างตามที่ต้องการ โดยใช้เกณฑ์ภายใต้ขอบข่ายการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 4 ขั้นตอน ตามแนวทางเครื่องมือวิจัยของ เกษม น้อยสำลี (2532 : 68-69) จิต แก้วทิพย์ (2534 : 167-170) ชำนิ ยิ่งวัฒนา (2534 : 205-211) และสมพงษ์ จินา (2534 : 153-156) เพื่อสร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และใช้แนวทางตามแบบสอบถามของออเรน อูริส (Auren Uris, 1773 อ้างอิงโดย เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2521 : 66-68) เพื่อสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
2. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ปรับปรุงหรือดัดแปลงมาจากเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้แล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การประเมินศึกษาแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คนคือ รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว เลี่ยมแก้ว อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นายธีระพจน์ แสงแก้ว ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประเมินศึกษาจังหวัดปัตตานี และนายสุนทร ปิยะวสันต์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประเมินศึกษาจังหวัดปัตตานี ได้พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านการใช้ภาษาใน ข้อคำถาม (Item) เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ตรงตามนิยามหรือ คำอธิบายในจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด สำนักงานการประเมินศึกษาจังหวัดปัตตานี ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แบ่งออกเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในอำเภอหนองจิก 10 คน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในอำเภอยะหริ่ง 10 คน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในอำเภอยะรัง 10 คน และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในอำเภอเมืองปัตตานี 10 คน เพื่อทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งหมดได้ผลดังนี้

4.1 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม ที่ได้จากการทดลองด้วยการหาค่าทดสอบที (t-test) แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะ ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกจากกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ สำหรับข้อคำถามที่ไม่ได้ตามเกณฑ์กำหนด ผู้วิจัยนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ปราบกฏผลดังนี้

4.1.1 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศภายในของโรงเรียน (ตอนที่ 2) จากแบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 3.148-13.903 ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.

4.1.2 แบบสอบถามเพื่อสำรวจแบบพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน (ตอนที่ 3) จำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมประชาธิปไตย 11 ข้อ และแบบสำรวจพฤติกรรมเผด็จการ 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 1.290-8.229 ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.

4.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามและแบบสำรวจพฤติกรรม โดยใช้วิธีการตามแนวทางของครอนบาช (Cronbach, 1970 : 161) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) กำหนดค่าแอลฟา (α) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ปรากฏผลดังนี้คือ

4.2.1 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศภายในของโรงเรียน (ตอนที่ 2) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด 0.9874

4.2.2 แบบสำรวจพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน (ตอนที่ 3) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด 0.8655

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามและแบบสำรวจชุดนี้เป็นเครื่องมือวิจัยที่เชื่อถือได้ เพราะมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นสูง ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามวัตถุประสงค์การวิจัย พิจารณาจากค่าความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ฉ.

4.3 นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ทดลองใช้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศ
ภายในของโรงเรียน ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
ให้คะแนน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน
ดังนี้

ได้มีส่วนร่วมมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ 5
ได้มีส่วนร่วมมาก	คะแนนเท่ากับ 4
ได้มีส่วนร่วมปานกลาง	คะแนนเท่ากับ 3
ได้มีส่วนร่วมน้อย	คะแนนเท่ากับ 2
ได้มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ 1

สำหรับเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบสำรวจพฤติกรรมตนเองตาม
ความคิดเห็นและลักษณะพฤติกรรมที่ผู้ตอบปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนน 5 ระดับเช่นเดียวกัน โดยกำหนด
น้ำหนักคะแนนในแบบพฤติกรรมประชาธิปไตย ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือทำประจำ	คะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วยหรือทำบ่อย ๆ	คะแนนเท่ากับ 4
เห็นด้วยบางครั้งหรือทำบางครั้ง	คะแนนเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วยหรือทำนาน ๆ ครั้ง	คะแนนเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือไม่เคยทำ	คะแนนเท่ากับ 1

ส่วนการให้คะแนนในแบบพฤติกรรมเผด็จการ กำหนดน้ำหนักคะแนน
ในทางกลับกันดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือทำประจำ	คะแนนเท่ากับ 1
เห็นด้วยหรือทำบ่อย ๆ	คะแนนเท่ากับ 2
เห็นด้วยบางครั้งหรือทำบางครั้ง	คะแนนเท่ากับ 3

ไม่เห็นด้วยหรือทำนาน ๆ ครั้ง คะแนนเท่ากับ 4

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือไม่เคยทำ คะแนนเท่ากับ 5

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี แล้วขอหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจากโรงเรียนต่าง ๆ ตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเองทั้งหมด จนได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 540 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แยกเป็นของผู้บริหารโรงเรียน 182 ชุด และของครูผู้สอน 358 ชุด
3. นำแบบสอบถามจำนวน 540 ชุด เข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามข้อมูลสถานภาพหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. หาค่าคะแนนเฉลี่ยหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ของระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายข้อ และรายชั้นตอน ตามขอบข่ายกระบวนการนิเทศภายใน ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกตามแบบพฤติกรรมของผู้ตอบ 2 แบบ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์เป็นช่วงคะแนน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยสำหรับแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ตามแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา 4 ชั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผน การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผล ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อและรายชั้นตอน โดยจะวิเคราะห์จากเกณฑ์สัมบูรณ์ตามแนวทางของ วัน เดชพิชัย (2535 : 531-532) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.50 ถือว่าระดับการมีส่วนร่วมสูงมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 ถือว่าระดับการมีส่วนร่วมสูง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 ถือว่าระดับการมีส่วนร่วม

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 ถือว่าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.51-1.50 ถือว่าระดับการมีส่วนร่วมต่ำมาก

2.2 เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบสอบถามตอนที่ 3

เพื่อสำรวจแบบพฤติกรรมตนเองของผู้ตอบ 2 แบบคือ แบบพฤติกรรมประชาธิปไตย และแบบพฤติกรรมเผด็จการ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ตามหลักการทางสถิติเป็นช่วงคะแนน โดยจะให้ความหมายคะแนนเป็น 2 ระดับคือ ระดับค่าน้อย กับระดับค่ามาก ตามแนวทางของ ออเรน อูริส (Auren Uris, 1973 อ้างอิงโดย เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2521 : 66-68) ดังนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{110 - 22}{2} \\ &= \frac{88}{2} \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลเพื่อตัดสินแบบพฤติกรรมตนเองของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เป็นดังนี้

ระดับค่าน้อยระหว่างคะแนน 22-66 จัดเป็นแบบพฤติกรรมเผด็จการ

ระดับค่ามากระหว่างคะแนน 67-110 จัดเป็นแบบพฤติกรรม

ประชาธิปไตย

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เพื่อหาการกระจายของข้อมูลที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

4. หาค่าทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของ

ระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน ตาม
สมมติฐานข้อ 1, 2 และข้อ 3

5. รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานนิเทศ
ภายในของโรงเรียน โดยการนำมาหาความถี่และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ, 2524 : 108) ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ใช้สูตร (จิตชนก เชิงเชาว์, 2533 : 180) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่ามัธยฐานเลขคณิต

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X แทน ค่าคะแนนของข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ใช้สูตร (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524 : 77) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว

$(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวด้วยกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

4. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยการทดสอบที (t-test)

ใช้สูตร (Ferguson, 1971 : 152 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 94)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนก

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ

S_H^2, S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
กลุ่มต่ำ

n_H, n_L แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ

4.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยใช้สูตร

(บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 96 ดัดแปลงจาก Cronbach, 1970 : 161)

ดังนี้

$$\alpha_k = \frac{k}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α_k แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนน
แต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

5. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธีหาค่าการทดสอบที (t-test)

เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของระดับการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของผู้บริหาร
โรงเรียนกับครูผู้สอน และระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีแบบพฤติกรรม
ต่างกัน โดยใช้สูตร โนริสซิส (Norussis, 1990 : B-5) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าของการแจกแจง t-distribution

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่ม 1
และกลุ่ม 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนที่ตอบแบบสอบถามกลุ่ม 1
และกลุ่ม 2